

GÖY QURŞAĞI

UŞAQ JURNALI

2(56)-2016

TAP MA CA LAR

Rəngbərəngdir – çələng deyil,
Zolaqlıdır – pələng deyil.
Göylər geyər mavi donu –
Öz belinə dolar onu.

(İşğəlnib Göy)
(Göy qurşağı)

Saqqalı al rəng olur,
Tükləri qəşəng olur.
Oxuyur neçə dəfə,
Səs düşür hər tərəfə.
Əlbəttə, artist deyil,
Ancaq səsi pis deyil.

(Xoruz)

Nə əli var, nə ayağı,
Kimdir gəzir bu otağı?
Mürəkkəbi töküb mizə,
Görünməyir dəcəl gözə.
Saçlarımı tutub yoldu,
Heç bilmədim necə oldu?

(Külək)

O, hansı canlıdır
heç səsi yoxdur,
Quruya çıxmağa
həvəsi yoxdur.

(Balıq)

Bacarıq ağılın nişanəsidir.

Bağa baxarsan, bağ olar,
baxmazsan, dağ olar.

Böyüyə
hörmət
hamının
borcudur.

Yüz sənəti pis bilməkdən,
bir sənəti yaxşı bilmək yaxşıdır.

Doğma torpağın bir ovucu da əzizdir.

Əvvəl düşün, sonra danış.

Sənət insan üçün xəzinədir.

Elm ağılın çırağıdır.

Yaxşı kitab çox qiymətli xəzinədir.

Savadsız adam qanadsız quş kimidir.

Atalar sözləri

Yayda isti bir gün idi,
Ağaclar çox ölgün idi.
Göydən yerə od yağırdı,
Solmaz Eldarı çağırdı:

– Qardaş, gəl, bağçaya gedək,
Çiçəklərə bir baş çəkək.
Çoxdandır su içmir güllər.
Bəlkə solub qərənfillər.

Bağçaya getdilər yüyrək,
Gördülər hər gül, hər çiçək.
Yerə əyib şax boynunu,
Yamyaşıl o atlaz donu,

Yaman solub-saralıbdır,
Hamısını dərd alıbdır.
Eldar qəmləndi bu işə.
Acıqla baxdı günəşə,

Dedi: – Günəş, nə yamansan,
Çiçəkləri solduransan!
Neçin vurdun bu ziyanı,
Soldurdun güllü bağçanı?

Günəş gülümsədi: – “Sağ ol!
Məndən ziyan gəlməz, oğul!
Hər şeyə can verən mənəm!
Qüvvət, at, qan verən mənəm!”

Bu böhtandır, ay uşaqlar!
Məndə axı nə günah var?
Güllər su içmir üç gündür,
Odur ki, onlar ölgündür.

Oğlum, hər şey sevir zəhmət,
Tənbəl ziyan çəkər, əlbət!
Məndən gəlməmiş bu ziyan.
Çox qazanar, çox çalışsan.

Zəhmətsiz bal yemək olmaz”.
Utanaraq Eldar, Solmaz,
Suladılar çiçəkləri,
Puç olmadı əməkləri.
Güllər yenə cana gəldi,
Bağça ətə-qana gəldi.

BU BİZ BİR BİRİMİZ
SƏSİMİZ
SƏSİMİZ
SƏSİMİZ

Göy qurşağı, en aşağı

Bizim kitabxanamızda “Addım-addım yubileyimizə yaxınlaşaq” tədbirlər silsiləsindən “Göy qurşağı düş aşağı, bəzə məni rənglərə” adlı rəsm sərgisi keçirildi. Sərgi “Göy qurşağı” jurnalının yubileyinə həsr edilmişdi.

Rənglər səmədan ələnmişdi sanki... Cavid Qurbanlının rəsm əsərləri və heykəltaraşlıq nümunələri nümayiş olunurdu. Kitabxananın direktoru Şəhla Qəmbərova sərgini açıq elan etdi, Cavidə gələcək fəaliyyətində uğurlar və yeni-yeni nailiyyətlər arzuladı.

Cavid Qurbanlının 9 yaşı var. Dünya məktəbinin üçüncü sinfində təhsil alır. EmArt Studiyasının üzvüdür. Bu Cavidin ilk fərdi sərgisi idi. Sərgidə balaca rəssamın heykəltaraşlıq işləri və rəsm əsərləri nümayiş olunurdu. Onları seyr etdikcə sanki Cavidin özünəməxsus rəsm dünyasının sehrinə düşürdün. Müxtəlif fiqurlardan ibarət əl işləri onun maraqlı dünyasının zənginliyindən xəbər verirdi. Dostları ilk fərdi sərgisi münasibətilə təbrik edib, ona yaradıcılıq uğurları arzuladılar. Tədbir boyunca Dünya məktəbi şagirdlərinin ifasında Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının əsərləri səsləndirildi, mahnılar oxundu. Balaca rəssamın valideynləri Cavid Qurbanlının fərdi sərgisinin təşkil olunmasında əməyi keçənlərə öz minnətdarlığını bildirdi.

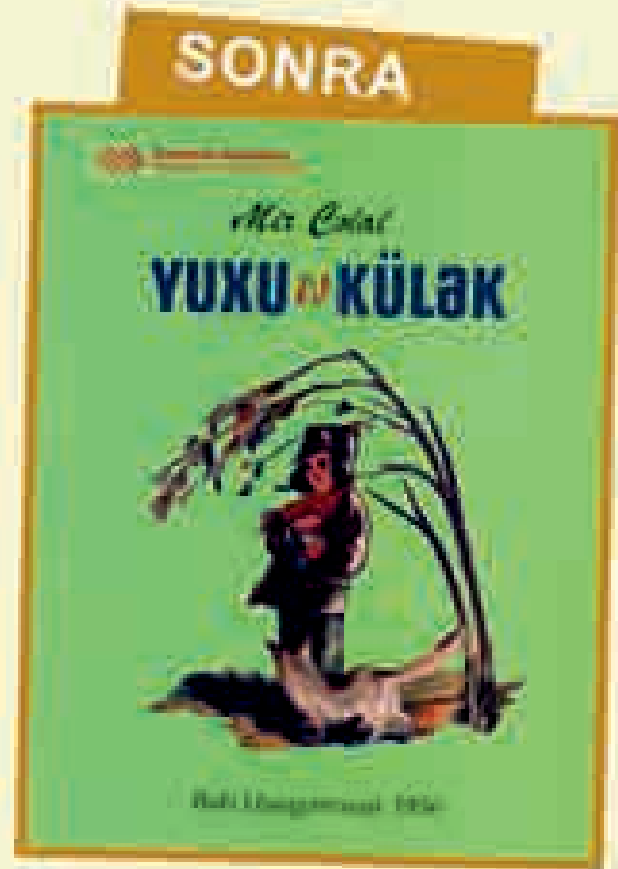
Sonra sərgiyə baxış oldu. Cavid əsərlərini sərgi iştirakçalarına təqdim etdi və onları qeyri-adi istedadı ilə heyran etdi.

Gənc nəslin hərtərəfli inkişaf etməsi, sosial və estetik cəhətdən kamilləşməsi üçün uşaq ədəbiyyatının təbliği və müəlləsi zəruridir. Bu səbəbdən uşaq ədəbiyyatının oxucular arasında təbliği məqsədi ilə mütəmadi tədbirlər keçirmək, azyaşlı oxucuların müəllə həvəsini artırmaq, kitabxanaların fondlarının uşaq ədəbiyyatı ilə intensiv şəkildə kompleksləşdirmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm naziri cənab Əbulfəs Qarayev 01.02.2016-cı il tarixli 22 sayılı əmr imzalamışdır. Müvafiq əmrə əsasən tədbirlər planı hazırlanıb. Tədbirlər planının həyata keçirilməsi ilə bağlı bir çox layihələrə də start verilib. Onlardan biri də Azərbaycan Uşaq Ədəbiyyatının "Bərpa-Nəşr" layihəsidir. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi və F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının köməyi ilə kitabxanamızın Qızıl Fondunda qorunan 1920-1960-cı illəri əhatə edən bir çox nağıl, hekayə və povestlər "Bərpa-Nəşr" layihəsinə əsasən ilk nəşrin kitab göstəriciləri olduğu kimi saxlanılmaqla təkrar çap olunmuşdur. Artıq bu günə 17 kitab işıq üzü görüb. İlk addım uğurla başa çatdığı üçün bütün azyaşlı oxucularımızı təbrik edirik və layihədə əməyi olan hər kəsə təşəkkür edirik. Jurnalımızın bu sayında sizə iki əsəri təqdim edirik.

Əvvəl

Sonra

Mayil eyvanda kökə yeyirdi. Xallı pişik oturub ona baxırdı. Xallı qulağını şəkələdi, gözünü bərəldib ha baxdı, Mayil kökədən pişiyə vermədi. Axırda Xallı dilləndi:

– Myau!

Mayil pişiyə baxmadı. Pişik Mayilin dizinə dırmaşdı, yenə miyoldadı və əlini atıb kökəni almaq istədi. Mayil onu dirsəyi ilə itələdi, yerə saldı.

Külək pişiyə lağ elədi:

– Sən bacarmadın. Dayan, indi mən kökəni Mayildən alaram!

Külək bunu dedi, qanad çaldı, var gücü ilə əsməyə başladı. Budaqlar tərpendi, ağaclar səsləndi, xəzəllər töküldü, toz qopdu, hava soyudu.

Mayil tez yaxasını düymələdi, əlindəki kökəni bərk-bərk tutub, dişinə çəkməkdə davam etdi.

Yuxu da küləyə güldü və dedi:

– Sən çox hay-küy salsan da, uşağa gücün çatmadı. Kökəni ala bilmədin. Dayan, mən səssizcə iş görəcəyəm. Mayildən kökəni elə alım ki, özünün də xəbəri olmasın.

Yuxu qara paltara bürünüb yavaş-yavaş yeridi və gəlib Mayilin gözlərinə doldu. Mayilin kirpikləri ağırlaşdı, göz qapaqları endi, gözləri ehməl-ehməli yumuldu. Gözlər yumulan kimi barmaqlar aralandı, əllər açıldı. Kökə uşağın əlindən düşüb döşəməyə düşürdü. Xallı pişik fürsət tapdı. – Myau! – deyər sevincək kökənin üstünə atıldı.

Bir kəndli baba meşə ilə gedirdi, iti də yanınca qaçırdı. Birdən kəndli babanın əlcəyinin bir tayı düşüb meşədə qaldı.

Budur, bir siçan qaça-qaça gəlib, əlcəyin içinə girdi, öz-özünə dedi:

– Bura nə yaxşıdır, mən buradaca qalacağam.

Bu vaxt bir qurbağa hoppana-hoppana gəlib, əlcəyi gördü, soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Mən. Tez qaçan-siçan. Bəs sən kimsən?

– Mən də qur-qur qurbağa, qoy mən də içəri gəlim!

– Yaxşı, gəl.

İndi onlar iki oldular. Birdən qaça-qaça bir dovşan da gəldi. Əlcəyə çatıb soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tez qaçan-siçan, qur-qur qurbağa, bəs sən kimsən?

– Mən də quyruğu gödək – dovşan bəy. Qoyun mən də gəlim.

– Yaxşı, gəl.

İndi onlar üç oldular. Bu vaxt qaça-qaça bir tülkü də gəldi:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tez qaçan-siçan, qur-qur qurbağa, quyruğu gödək – dovşan bəy. Bəs sən kimsən?

– Mən də tükləri ala – tülkü xala. Qoyun mən də gəlim!

İndi onlar dörd oldular. Bir də gördülər ki, qaça-qaça bir qurd gəlir. O da əlcəyə çatıb, soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tez qaçan-siçan, qur-qur qurbağa, quyruğu gödək – dovşan bəy, tükləri ala – tülkü xala. Bəs sən kimsən?

– Mən də gözləri yanar – boz canavar. Qoyun mən də gəlim də!

– Di yaxşı, gəl.

Qurd da gəld. İndi onlar beş oldular. Bu vaxt hardansa bir qaban da gəlib çıxdı. Xoruldaya-xoruldaya soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tez qaçan-siçan, qur-qur qurbağa, quyruğu gödək – dovşan bəy, tükləri ala – tülkü xala, gözləri yanar – boz canavar. Bəs sən kimsən?

– Mən də xor-xor yatan – qıllı qaban. Qoyun mən də gəlim!

– Bir işə bax ha. Elə hamı əlcəyin içinə gəlmək istəyir.

– Axı sən bura yerləşməzsən!

– Bir təhər girərəm, qoyun gəlim!

– Di yaxşı, daha nə olsun, gəl də!

Qaban da içəri girdi. İndi onlar altı oldular. Yerləri elə darısqal idi ki, heç tərpaşə bilmirdilər. Bu vaxt birdən quru budaqlar şıqqıldadı, onların arasından bir ayı çıxıb, əlcəyə yaxınlaşdı. Nərildəyə-nərildəyə soruşdu:

– Bu əlcəyin içində kim olur?

– Tez qaçan-siçan, qur-qur qurbağa, quyruğu gödək – dovşan bəy, tükləri ala – tülkü xala, gözləri yanar – boz canavar, xor-xor yatan – qıllı qaban. Bəs sən kimsən?

– O-ho-ho, siz nə yaman çoxsunuz! Mənim də adım ayı – ballı dayı. Qoyun mən də gəlim.

– Axı səni hara buraxaq? Onsuz da yerimiz dardı.

– Bir təhər yerləşərəm də.

– Di yaxşı, sən də gəl. Ancaq bir qıraqdaca otur!

Ayı da içəri girdi. İndi yeddi oldular. Yerləri elə dar idi ki, azca qalmışdı əlcək tayı sökülüb-tökülsün.

Bu vaxt birdən kəndli baba xəbər tutdu ki,

əlcəyin bir tayı düşübdir. O, geri qayıdıb, əlcək tayını axtarmağa başladı. İti də qabağa düşüb qaçırdı. İt qaça-qaça gəlib gördü ki, əlcək tayı yerə düşüb qalıb, amma tərpaşir. İt bunu görən kimi başladı hürməyə:

– Ham-ham-ham!

Əlcəyin içində olanların hamısı qorxuya düşdü, çıxıb meşənin içinə, hərə bir yana qaçdı. Baba da gəlib, öz əlcəyini götürdü.

ƏVVƏL

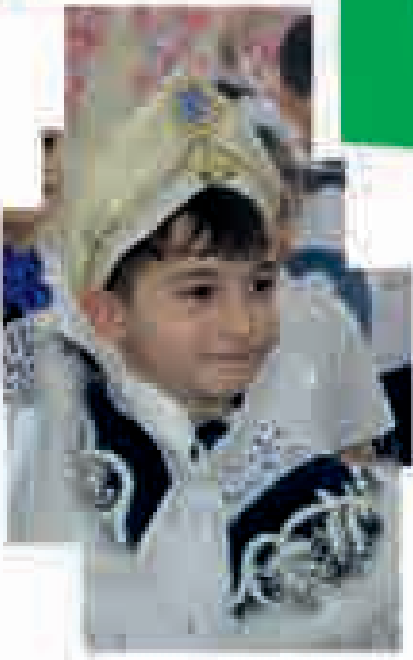
SONRA

F.Köçərli adına
Respublika Uşaq
Kitabxanasında Zəngi
liseyinin I sinif şagirdləri
ilə "Rəqəmlərin dili var,
onlar da danışirlar" adlı
çox maraqlı tədbirdə
uşaqlar sevimli yazıçıları
Reyhan Yusifqızı ilə
rəqəmlərin sirli-sehrli
dünyasına səyahət
etdilər.

DANIŞAN

Hansı rəqəmin daha yaxşı olması barədə bəhsə girdilər. Sonra "Murtuzun sərgüzəştləri" səhnəciyi gösrərildi, rəqəmlər ölkəsinin sakinləri ilə "Tap görüm" viktorinası keçirildi. Uşaqların hazırladığı "Mənim sevimli kitabım" əlyazma kitabları, "Rəqəmlər", "Reyhan Yusifqızı" adlı kitab sərgiləri, çarxlı video-slayd maraqla izləndi. Rəqəmləri canlandıran balacalar rəqəmlər haqqında şeirlər söylədi, mahnılar oxudular.

RƏQƏMLƏR

Sonra Reyhan xanım uşaqları ətrafına yığıb özü haqqında qısa məlumat verdi. " Riyaziyyat əyləncəli ola bilərmisiz" kitabını uşaqlara təqdim edən yazıçı rəqəmlərin yaranmasından, onların inkişaf edərək təkmilləşməsindən, riyaziyyat sahəsində xidməti olan görkəmli alimlərdən söhbət açdı, bu elm vasitəsilə texnikanın, iqtisadiyyatın irəliləməsindən danışdı.

Daha sonra "Tələtin sirri" nağılında pis qiymət alan Tələtdən dəftərlərin, kitabların, gündəliyin qaçdığını söylədi. Nağılın ardını isə uşaqlar öz mülahizələri ilə tamamladılar. Reyhan xanım uşaqlara "Ulduz pərisi", "İki gül", "Xoşbəxt arı" nağıllarını danışdı.

Kitabxananın direktor müavini Zahirə xanım informasiya ocağı olan kitabxanaların uşaqların dünyagörüşünün inkişafında olan rolundam danışdı və kitabxana rəhbərliyi adından uşaqlara təqvim və "Göy qurşağı" uşaq jurnalı hədiyyə etdi.

Dovşan Edvardın qeyri-adi səyahəti

ÜÇÜNCÜ HISSƏ

– Gəminin adı “Kraliça Meri”dir, – Abilinin atası dedi. – Sən, anan və mən bu gəmidə Londona üzəcəyik.

– Bəs Peleqrina? – Abilin soruşdu.

– Mən sizinlə getməyəcəm,

– Peleqrina cəld etiraz etdi.

– Mən burada qalacam.

Edvard həmişə olduğu kimi onlara qulaq asırdı. Adəti üzrə, o masa arxasında gedən istənilən söhbəti çox cansıxıcı hesab edirdi. Əslində, qulaq asırdı, amma söhbətdən yayınmağa azacıq fürsət düşən kimi bunu dəyərləndirirdi. Amma gəmi haqqında söhbət gedəndə Abilin elə bir gözlənilməz hərəkət etdi ki, dovşan Edvard eşitmək üçün qulaqlarını şəkəldi.

Abilin qəfildən ona doğru əyildi, kətilin üstündən götürüb qucağına aldı və sinəsinə sıxdı.

– Bəs Edvard? – deyə yavaşca, titrək səslə soruşdu.

– Nə Edvard? – anası təəccübləndi.

– Edvard bizimlə “Kraliça Meri” gəmisində üzəcək?

– Əlbəttə, əgər sən istəsən. Hərçənd onu da deyim ki, sən artıq böyümüsən. Özünlə farfor dovşan gəzdirən yaşda deyilsən.

– Boş-boş danışma, – deyə bir qədər məzəmmətlə ata onun sözünü kəsdi. – Edvard olmasa, Abilini kim qoruyar?

Abilinin qucağından Edvard masanı tamam başqa cür gördü. Bu başqa bir aləm idi. Heç də kətildən görünən kimi deyildi. O parıltılı qədəhlərə, işıldayan nimçələrə, bərq vuran çəngəl-bıçağa maraqla baxdı,

Abilinin valideynlərinin üzündəki saxta təbəssümü gördü. Sonra Peleqrina ilə göz-gözə gəldi.

Peleqrina göydə süzən şahinin bapbalaca siçana baxdığı kimi baxırdı ona. Edvardın tərtəmiz dovşan xəzindən olan qulaqları və quyruğu, bəlkə də bıqları ovçudan qaçan dovşan qorxusunu acı xatirə kimi qoruyub saxladığındandı, ya nədəndi o bu baxışdan əsdi.

– Əlbəttə, – Peleqrina gözünü Edvarddan çəkmədən dedi, – dovşanı yanında olmasa, Abilinin qayğısını kim çəkəcək?

Həmin axşam Abilin adəti üzrə Peleqrinadan nağıl danışib-danışmayacağını soruşdu və nədənsə bu dəfə müsbət cavab aldı:

– Hə, xanım qız, bu gün nağıl olacaq.

Abilin yatağında oturdu:

– Edvardı da yanımda oturdum. Qulaq asa bilsin.

– Hə, lap yaxşı, oturt, – Peleqrina dedi. – mənə də elə gəlir ki, Edvard bugünkü nağıla mütləq qulaq asmalıdır.

Abilin Edvardı çarpayının üstündə oturtdu, çiyininə adyal saldı və Peleqrinaya dedi:

– Başlaya bilərsən, biz hazırıq.

– Hə, deməli belə, – Peleqrina öskürdü. – Deməli belə, – o təkrar etdi, – nağıl belə başlayır ki, biri vardı, biri yox, bir şahzadə qız vardı.

– Qəşəng idi? – Abilin soruşdu.

– Çox gözəl idi.

– Necə yəni çox gözəl?

– Diqqətlə dinlə. – Peleqrina dedi. – İndi hər şeyi biləcəksən.

Biri vardı, biri yox. Bir gözəl şahzadə qız vardı. Onun gözəlliyini aydın səmada bərq vuran ulduzlara bənzədirdilər. Amma bu gözəlliyin heç kimə bir xeyri yoxdu.

–Niyə axı heç kimə xeyri yoxdu? – Abilin soruşdu.

–Çünki bu şahzadə qız heç kimi sevmirdi. Hamı onu sevsə də, bu gözəl qızın qəlbində heç bir canlıya qarşı azca da olsa sevgi yox idi. Ümumiyyətlə, o heç sevginin nə olduğunu belə bilmirdi.

Nağılın bu yerində Peleqrina bir anlıq susdu və diqqətlə Edvardın qələmlə çəkilmiş gözlərinə baxdı. Edvardın bədəni titrədi.

–Belə... – Peleqrina hələ də Edvardın gözlərinin içinə baxa-baxa dedi.

–Hə... Danış da... Heç kimi sevməyən şahzadənin başına sonra nə gəldi, – deyərək Abilin soruşdu.

–Hə, deməli belə, – Peleqrina nəhayət, Abilina tərəf döndü. – Bir gün kral dedi ki, şahzadə qız artıq böyüyüb və o mütləq ərə getməlidir. Çox keçmədi qonşu krallıqdan şahzadə oğlan gəldi, qızı gördü və bir könlüdən min könlə qıza aşiq oldu. Sevgisini bildirmək üçün qıza qızıl üzük bağışladı. Üzüyü qızın barmağına taxıb, dedi: "Mən səni sevirəm". Bilirsiniz, bu sözləri eşidən şahzadə qız nə etdi?

Abilin başını yellədi.

–Qız üzüyü barmağından çıxarıb ağzına qoydu və uddu. Və dedi: "Baxın, bu da sizin sevginiz". Bunu deyib, qız sarayı tərk edib, meşənin dərinliklərinə getdi. Elə bu vaxt...

–Nə elə bu vaxt? – Abilin həyəcanlandı. – Qıza nə oldu ki?

–Şahzadə qız meşədə azdı. Günlərlə ac-yalavac dolandı. Nəhayət balaca bir daxmaya rast gəldi. Daxmanın qapısını döyüb dedi: "Xahiş edirəm. Açın qapını. Soyuqdan donuram".

Cavab gəlmədi. Qız yenə də qapını döydü. Bu dəfə var gücü ilə. Və yalvardı: "Açın, nə olar, açın. Acından ölüürəm". İçəridən səs gəldi: "Həvəsin varsa, gəl".

Gözəl şahzadə qız daxmaya girdivə küpəgirən qarını gördü. Qarı masanın arxasında oturub, qızıl külçələrini sayırdı: "Üç min altı yüz iyirmi iki", – deyib bir külçəni o birilərin üstünə qoyanda gözəl şahzadə qız dedi: "Mən azmışam". Qarı ona baxıb "Nə olsun ki? – dedi və işinə davam etdi. – Üç min altı yüz iyirmi üç". "Acından ölüürəm", – şahzadə qız dedi.

"Bunun mənə heç bir dəxli yoxdur. – Küpəgirən qarı dedi. – Üç min altı yüz iyirmi dörd". "Amma mən çox gözəl şahzadə qızam", – qız qarının yadına salmaq istədi. "Üç min altı yüz iyirmi beş", – qarı cavab verdi.

"Mənim atam çox əzəmətli kraldır. Siz mənə kömək etməlisiniz, yoxsa bunun cavabını verməli olacaqsınız". "Cavabını verməli olacağam? – küpəgirən qarı təəccübləndi və bayaqdan bəri ilk dəfə gözüni qızıl külçələrindən çəkib şahzadə qıza baxdı. – Bura bax, sən nə casarətlə mənimlə belə danışırsan. Axmaq və özündənrazı. De görüm mən kimə və nəyin cavabını verməli olacağam. Mən? Cavab verməli olacağam? Bəlkə sən cavab verəsən? De görüm kimi sevirəsən?"

"Sevirəm? – şahzadə qız əsəbləşdi. – Niyə axı hamı sevgidən danışır?" "Tez elə. Kimi sevdiyini de. Tələs", – qarı qəzəbləndi. "Mən heç kimi sevmirəm", – şahzadə qız fəxrlə dedi. "Çox təəssüf, – küpəgirən qarı dedi. Və əlini qaldıraraq bircə kəlmə dedi: – Karrambol".

Qarı bunu deyən kimi şahzadə qız qara, tüklü və yekə dişli donuza çevrildi. "Siz nə etdiniz? Məni donuza çevirdiniz", – şahzadə qız ağladı. "Sən yenə də öz fikrində qalırsan ki, bu mənə baha başa gələcək? – qarı soruşdu və yenidən qızıl külçələrini saymağa davam etdi. – Üç min altı yüz iyirmi altı".

Əlacsız qalan şahzadə qız qarıya cavab vermədi, donuz olaraq qaldı və qaçıb meşəyə getdi.

Və elə bu vaxt meşəni kral qvardiyasının əsgərləri alt-üst edirdilər. Bilirsiniz kimi axtarırdılar? Əlbəttə, gözəl şahzadə qızı. Elə bu vaxt qara, tüklü, yekə dişli donuz rast gəldilər və təbii ki, onu nişan alıb atdılar: Pif-paf!

–Yox, ola bilməz! – Abilin qışqırdı.

–Olar! – Peleqrina dedi. – Nişan alıb atdılar və donuz öldü. Onlar donuzu saraya apardılar və aşpaz onu bişirmək üçün qarnını yaranda mədəsində qızıl üzük tapdı. Həmin gecə sarayda çoxlu ac adam vardı. Və onlar yemək istəyirdilər. Aşpaz da ona görə çox tələsirdi və elə bu səbəbdən üzüyün gözəlliyinə diqqət ayırmağa vaxt tapmadı, üzüyü barmağına taxıb, işinə davam etdi. Donuzu hissələrə ayırdı, doğradı, duzladı. Bu da nağılın sonu...

–Necə yəni sonu? – Abilin narazı halda etiraz etdi.

–Nağıl sona çatdı. – Peleqrina dedi. – Bitdi, vəssalam. Ardı yoxdur.

–Ola bilməz!

–Niyə ola bilməz?

–Ona görə ki, nağıl çox tez qutardı. Sonunda heç kim xoşbəxt olmadı.

–Hə, bildim nə deyirsən. – Peleqrina başını razılıqla tərpətdi. Bir azca susdu. Sonra dedi. – Bir nağılda sevgi yoxdursa, o necə xoşbəxt sonluqla bitə bilər? Bəzidir. Artıq gecdir, yatmaq vaxtıdır. Yuxun şirin olsun.

–Peleqrina Edvardı Abilinin əlindən aldı. Qucağına götürüb çarpayının yanına gətirdi. Uzandırıb, adıyla üstünü elə örtüdü ki, bığları görünmədi. Sonra ağzını onun qalağına yaxınlaşdırıb pıçıldadı:

–Sən məni təəssüfləndirdin.

Nənə otaqdan çıxdı. Edvard çarpayıda qaldı. Gözlərini tavana zilləyib, nənə danışdığı nağılın çox mənasız olduğunu düşündü. Bəlkə elə bütün nağıllar belə mənasızdı. Şahzadə qızın qara, tüklü donuza çevrilməsini bir daha yadına saldı. Heç düşünməyə dəyməzdi. Dəhşətli əhvalatdı.

–Edvard, – Abilin onu səslədi, – mən səni sevirəm. Mən səni həmişə sevəcəm. Neçə yaşında olsam da.

"Hə-hə, – Edvard tavana baxa-baxa düşündü, – əlbəttə".

Edvard çox həyəcanlandı, səbəbini özü də bilmədən bütün bədəni əsdi. Çox təəssüfləndi ki, Peleqrina onu böyürü üstə qoymayıb və o ulduzlara baxa bilmir. Sonra Peleqrinanın şahzadə qızın gəzəlliyindən danışdığı yerləri xatırladı: "Biri vardı, biri yox. Bir gözəl şahzadə qız vardı. Onun gözəlliyini aydın səmada bərq vuran ulduzlara bənzədirdilər". Özü də bilmədi niyə birdən-birə rahatlandı. Öz-özünə pıçiltıyla bu sözləri dəfələrlə təkrarladı: Onun gözəlliyini aydın səmada bərq vuran ulduzlara bənzədirdilər... Onun gözəlliyini aydın səmada bərq vuran ulduzlara bənzədirdilər... Təkrar-təkrar dedi. O qədər dedi ki, nəhayət gecə qaranlığını sübh şafəqi dağıtdı...

Ardı var...

SƏADƏT DAŞIYAN HƏRB MAŞINI VƏ YAXUD KİTABXANA İNCƏSƏNƏTİ...

Elə tez-tez kitab oxumaq keçir ki, könlümdən. Maraqlı kitab, ətirli çay və yay tətili... Sən də oxumaq istədin? Elə isə getdik kitabxanaya. Hansına? Hansına istəyirsən... Böyüyünə və yaxud balacasına, təkərlisinə və ya təkərsizinə, canlısına və ya cansızına, özündəndeyəninə və ya deməyəninə... Sizi bilmirəm, mən o qədər maraqlı kitabxanalar tanıyıram ki...

2012-ci ildə italyan rəssam Massimo Bartolini Kitab Həyəti adlandırdığı üstüaçıq kitabxana layihəsi işləyib hazırladı. Bartolini kitabxanası Müqəddəs Pyotr abbatlığı ərazisində açıq səma altında yerləşən 12 kitab şkafindan ibarət idi.

Çox zövqlü insan kimi tanınan German Koprenas adlı biri Bolqarıyanın qızılı qumlu Alben çimərliyində kitabxana tikmək qərarına gəlib. Və tikib də. Hazırda çox sevilən bu kitabxananın fondunda dünyanın 10 dilində 2500 kitab var. Kitabxananın qonaqları buradan nəinki kitab götürə, hətta öz hədiyyə kitabları ilə kitabxana fondunu zənginləşdirə də bilirlər.

2009-cu ildə universitetlərdən biri Venesuelanın Truxilo dağlarının əhalisi üçün hərəkət edən canlı kitabxana ideyası irəli sürdü. Və ideyanı həyata keçirdi. Bu günün özündə də həmin kitabxana bir qatırın kürəyində dağ kəndlərinin uşaqlarına kitab daşıyır. Həm universitet gördüyü işdən məmnundur, həm də qatır...

13

2013-cü ildə Nyu-York küçələrini müasir üslubda işlənmiş budka-kitabxana bəzəyirdi. Onun quruluşu oxucuları və kitabları, el təbirincə desək, yad gözlərlərdən və bədnəzərdən məharətlə qoruyur, ətraf mühitin zərərli təsirindən müdafiə edə bilirdi. Kitabxananın dizayn-layihəsi Nyu-York Memarlıq Liqası ilə adı bir Venesuela firması tərəfindən işlənilib hazırlanmışdı.

Argentinalı rəssam Raul Lemesoff kitabları sevdirməyin ən maraqlı yolunu tapdı. O, tank şəklində kitabxana ideyasını müvəffəqiyyətlə həyata keçirdi. Hərəkət edən tank-kitabxananın tutumu 900 kitab idi. O gündən Raul öz sülhməramlı tankı ilə Argentinanın ən uzaq kənd və qəsəbələrini dolaşır və sübut edir ki, hətta döyüş texnikası belə, istəsə, insanlara səadət bəxş edə bilər.

Nənə-ağac... Baba-ağac... Qoca-ağac...

Ağaclarda da yəqin nənə və baba olanlar var. Bunu biz haradan bilək?! Doğrusunu ağaclar bilir. Amma biz də çox mətləblərdən halıyıq. Ağacların yaşını hesablamağı yaxşı bacarıyıq. Kəsirik, gövdəsindəki halqaların sayı ilə bilirik ki, onun neçə yaşı var...

Bax ən böyük səhv də elə budur. Bu səhvi bir tələbə edib. Və dünyanın ən qoca ağaclarından birini kəsib. Gövdəsindəki halqaların sayı tələbəni dəhşətə gətirib. Nə az, nə çox. Düz 4862 halqa... Yəni 4,8 min il... Sonradan məlum olub ki tələbənin kəsdiyi ağac alimlərin Prometey adlandırdığı 4862 yaşlı ağac olub.

Şam ağacı Mafusail

Prometey adlı nəhəngdən sonra dünyada ən qoca ağac Mafusail hesab edilir. Nəinki qoca ağac, Mafusail planetin ən qədim canlı varlığıdır. Onun 4843 yaşı var. Bizim eradan 2832 il bundan qabaq hansısa bir quş, tutaq ki, elə qarıldamağı sevən bir qarğa dimdiyində bir toxum uçurmuş. Birdən –qarr eləməyi gəlir. Qarr eləyən kimi də toxum düşür yerə. Qarğa axtarır toxumu tapmır və düz 300 il sərəsər oturub bu toxumdan cücrən ağacı gözləyir. Sonra ölürlər...

Ah... yazıq qarğa. Onun bir səhvindən doğulan şam ağacı isə hələ də Kaliforniyanın Milli parkında yaşayır. Onun parkdakı dəqiq yeri gizli saxlanılır. Hər turist minlərlə ağacın içindən onu tapdığını ehtimal edir.

Mafusail Bibliyadakı qəhrəmanlardan birinin adıdır. O 969 il yaşayıb. Elə ona görə də, bu ağaca Mafusail adını veriblər.

30 il yaşayan yarpaqlar...

Bu ağaclar çox çətin həyat keçirir. Arasıkəsilmədən qar yağır. Torpaqda çox az miqdarda qidalı maddələr var. Temperatur sərəsər dəyişir. Sərt küləklər əsir. Qoruqda hava o qədər soyuq və qurudur ki, hətta bəzi bakteriya və viruslar məhv olur. Amma ağaclar yaşayır. Özü də necə yaşayır. Bərk gövdələrini həşəratlar dəlib keçə bilmir. Onları ildırım vurmur. Çox yavaş boy atdıqları üçün küləkdən aşmaq qorxuları da yoxdur. 100 ildə cəmi 25 mm boy atan ağaca külək nə edə bilər ki... Hələ yarpaqlarının tökülmə müddətini demirəm. 30 ildə bir dəfə yarpaq dəyişirlər...

Uzunömürlü şamlar meşəsi

...Bu meşəyə gedib çatmaq böyük hünər tələb edir. O, dəniz səviyyəsindən çox yüksəkdə, qarlı dağlar arasında yerləşir. Məhz bu çətin iqlim şəraitində uzunömürlü ağaclar yaşayır. Onların yaşı min illərlə ölçülür. Ən qocası isə Mafusaildir. Bu meşəyə gəlib çıxan hər kəs əsrlərin o üzündən gələn pıçıltıları eşidir, əli ilə qədim tarixə toxunur... 3 min metr hündürlükdə yerləşən Ağ dağlar qoynunda qeyri-adi səssizlik var. Qəbir səssizliyi... Günəş şüaları ağappaq qar topalarının üzərində bərq vurur. Bəzi yerdə iyun istisi, bəzi tərəfdə qar bəyazlığı. Zaman və tale bəzi şamların gövdəsini buruq-buruq, cadar-cadar edib. Bəziləri səssizliyin fonunda ölü kimi görünürlər. Amma qəfildən qupquru ağacın köksündən pərvazlanan yaşıl bir budaq nəzəri cəlb edir. Deməli, hələ nəfəsi gedib-gəlir...

Qurdla qiyamətə gedənlər...

Bu ağaclar yaşamaqdan həzz alır, ya almır, bilmirəm. Amma onu bilirəm ki, "Qurdla qiyamətə getmək" məsələsinə tam riayət edirlər. Alimlərin hesablamasına görə, 4843 yaşlı Mafusail şamı bundan sonra hələ 5 əsr də yaşaya bilər... Yeri gəlmişkən, Mafusail şamı Ginnesin rekordlar kitabının da ən uzunömürlü canlısıdır...

AYGÜN BÜNYADZADƏ - YARADICILIQ YOLLARI

O, nağılıdan çox nağıl qəhrəmanına bənzəyir. Toppuş, şən, xeyirxah, səmimi və mehriban. Hansı nağıl qəhrəmanına?! Lap elə tutaq ki, sənin sevimli damda yaşayan Karlsonuna. Karlson kimi şən və şirniyyatsevəndir. “Bir piroq, səkkiz şam olmaqdan, səkkiz piroq və bir şam olsa, daha yaxşıdır” prinsipi Karlson kimi ona da xasdır. O qədər şəndir ki, illərlə üzündən çəkilməyən təbəssüm, sonda “Təbəssüm” ordeninə çevrilib yaxasından asıldı. O qədər xeyirxahdır ki, yayda dama quşlar üçün su, qışda dən qoymağı unutmur. O qədər səmimidir ki, uşaqlar onun yazdıqlarını oxumaqdan doymur. O qədər mehribandır ki, onunla görüşəndə ayrılmaq istəmirsən...

Bütün sadaladıqlarımdan sonra sənin ağılına yəqin ki, yalnız bir nağılçı gəldi – Aygün Bünyadzadə. Sevə-sevə oxuduğun “Üç nağıl” kitabının, 2001-ci ildə UNİCEF və Minalar Əleyhinə Milli Agentliyin dəstəyi ilə 17 sərəhəyanı rayonda nümayiş etdirilmiş “Mina təhlükəsi” nağıl-pyesinin, 2007-ci ildə Abdulla Şaiq adına Dövlət Kukla Teatrında səhnələşdirilmiş “Kral” monotaşasının müəllifi, 2001-ci il AYB-nın “İlin ən yaxşı uşaq əsərinə görə” Tofiq Mahmud adına mükafatın sahibi, 2002-ci ildə Gənclər Təşkilatının “İlin gənc yazarı” nominasiyasının qalibi, müxtəlif illərdə işıq üzü görmüş “Cırtan”, “Evcik”, “Cobi və dostları” uşaq jurnal və qəzetlərinin baş redaktoru və nəhayət, 2010-cu ildə Polşa Respublikasının Beynəlxalq “Təbəssüm” ordeninin Kavaleri...

Aygün Bünyadzadənin “Şirniyyatatan silahlar” hekayəsi səni bütün söylədiklərimə bir daha əmin edəcək...

Uzun müddət davam edən müharibə insanları, heyvanları, otları, ağacları, çiçəkləri, hətta silahların özlərini də bezdirmişdi.

Günlərin bir günü silahlar bir yərə toplaşmış, qərara aldılar:

– Biz daha heç kəsi öldürməyəcəyik!

– Bəs insanlar bizə əmr etsələr, onda necə? Axı, onlara sözsüz itaət etməliyik. - bapbalaca bir tapança utana-utana xəbər aldı.

– Tapança düz deyir! - Yekə bir mina ağır-ağır dilləndi. - Minaların işi lap çətindir, insan övladı əmr edən kimi mütləq partlayıb, onlarla adamı birdən öldürməliyik.

Silahlar fikrə getdilər. Nəhayət, yekun qərar qəbul edildi.

Səhəri gün isə... Bütün dünyada görünməmiş qeyri-adi bir hadisə baş verdi.

Səhər açılan kimi döyüş meydanında bir-birinə hücumə keçən rəqiblər təəccübdən donub qaldılar. Bilirsiniz niyə? Çünki bu gün çox qərribə işlər baş verirdi: tapançalardan düşmən tərəfə güllə əvəzinə müxtəlif rəngli yumru konfetlər, avtomat silahlardan cürbəcür karamellər, qara və ağ rəngli şokoladlar, tanklardan, toplardan və qırıcı təyyarələrdən isə müxtəlif böyüklükdə pirojna və tortlar atılırdı.

Minalar partladıqda isə əsil möcüzə baş verirdi. Minanın gücündən və növündən asılı olaraq, həmin yerdən yuxarıya paraşütlə bir neçə mərtəbəli dondurma-tortlar uçuşur, sonra yavaş-yavaş yerə enirdilər.

Həmin gün bütün dünyada müharibələr dayandı. Şirniyyatlar elə iştahaçan, qarşı tərəflərin isə həm döyüşən əsgərləri, həm də dinc əhalisi elə ac idilər ki, özlərini saxlaya bilməyib, yeməyə girişdilər. Onlara baxıb əvvəlcə komandir və generallar, daha sonra isə dövlət başçıları da silahların atdığı şirniyyatı yeməyə başladılar. Müharibə xeyli vaxt dayandı. Həmin müddətdə isə döyüşən tərəflər belə qərara gəldilər ki, müharibə etməkdənsə, barışıb bir-birinə qonaq getmək və ləzzətli şirniyyatlar yemək daha sərfəlidir. Beləcə, tərəflər ömürlük barışdılar.

Nədir, deyirsiniz ki, bu əhvalatı yalandan uydurmuşam? Onda dünyada ən qədim dillərdən biri olan silah dilini öyrənib, özünü onlardan xəbər alın. Sizi inandırırım ki, canlı-cansız hər hansı bir məxluqu məhv edən və gördüyü işdən həzz alan bircə silah belə tapa bilməzsiz. Bütün hər şey yalnız biz insanlardan asılıdır...

H.X.Andersen

QALAY

Ə S G Ə R C İ K

Biri vardı, biri yoxdu. Yer üzündə qalaydan düzəldilmiş iyirmi beş əsgər vardı. Bu əsgərlərin hamısı doğma qardaşdı, anaları köhnə qalay qasıqıdı. Bu əsgərlər gözəl, göy və qırmızı mundir geyinmişdilər. Hamısı da çiyinlərində tüfəng, dayanıb düz qabağa baxırdılar. Onların gizlənməmiş olduğu qutu açılarkən iki dəfə bu sözü eşitdilər: «Qalay əsgərciklər!» Kiçik bir uşaq əl çalaraq belə qışqırdı. Uşağın ad günü idi, bu əsgərcikləri ona bağışlamışdılar. Uşaq o saat onları çıxarıb masanın üstünə düzdü. Bütün bu əsgərciklər elə bil bir alma idi, iki yerə bölmüşdülər. Ancaq bircəciyi o biri qardaşlardan fərqlənirdi, onun yalnız bir ayağı vardı. Onu ən axırda düzəltmişdilər, ona görə də ikinci ayağına qalay çətməmişdi. Buna baxmayaraq, o da o biri qardaşları kimi möhkəm dururdu.

Uşağın əsgərləri düzdüyü masanın üstündə bir çox başqa oyuncaqlar da vardı. Bu oyuncaqların içərisində ən gözəli kartondan düzəldilmiş qəşəng qəsr idi. Kiçik pəncərələrindən onun içərisinə baxmaq olurdu. Qəsrin qabağında gölə bənzəyən balaca güzgünün ətrafında ağaclar bitmişdi. Mumdan düzəldilmiş qu quşları göldə üzərək suya düşmüş şəkillərinə tamaşa edirdilər. Bunların hamısı çox qəşəng idi, lakin qəsrin açıq qapısının kənarında duran qızçıqaz hamısından gözəldi. O da kartondan qayırılmışdı. Əynində nazik batisdən paltarı vardı. Bir çiyindən kəmərinə doğru çəpəki olaraq göy, nazik lent asılmışdı. Lent qızın üzünü boyda olan gül şəkilli parlaq bir bəzək-lə bərkidilmişdi. Bu qız oynayan qız idi. O, əllərini qabağa uzadaraq ayağının birini o qədər yuxarı qaldırmışdı ki, qalay əsgərcik əvvəlcə onu bütünlüklə görməmişdi və elə bilmişdi ki, onun kimi qızın da bir ayağı var!

O, «Ah, necə gözəldir, bax, bu mənə mü-nasib həyat yoldaşıdır! - deyər düşünmüş-

dü. - Lakin çox iddialıdır. O, qəsrə yaşayır, mən isə qutuda. Həm də tək deyiləm. İyirmi beş nəfərlə yaşayıram. Qutu onun yeri deyil. Amma hər halda tanış olmaq pis olmaz!» O, boylanaraq oyuncaqların içərisindən, tütün qabının arxasından baxdı. Buradan o, müvazinətini itirmədən bir ayağı üstündə duran gözəl, balaca, oynayan qıza doyunca baxa bilərdi.

Axşam bütün başqa əsgərcikləri qutuya, öz yerinə qoydular. Ev adamları yatdılar. Oyuncaqlar özləri oynamağa başladılar: bir-birinə qonaq gedir, dalaşır və bal düzəldirdilər. Qalay əsgərciklər qutuda vurnuxurdular. Onlar da oyunda iştirak etmək istəyirdilər. Lakin qutunun qapağını qaldıra bilmirdilər. Qızi böcək mayallaq aşdı. Qrifel isə qrifel lövhəsi üstündə atılıb-düşməyə başladı. Elə gurultu qopdu ki, sarıbülbül də oynayaraq danışdı, özü də şeirlə danışdı. Yerindən tərpənməyən yalnız qalay əsgərcik və oynayan qız idi. Qız bir ayağı ucunda durub, əllərini qabağa uzatmışdı. Əsgərcik isə bir ayağı üstündə möhkəm dayanmışdı. Bir dəqiqə də olsun gözünü qızdan çəkmirdi. Düz saat on ikidə nə isə çıqqıldadı. Bu, tütün qabı idi. Səslənərək açıldı. Ancaq onun içində çərisində tütün deyil, balaca bir qulyabanı vardı, bu, bir cür fokus idi.

Qulyabanı dedi:

- Qalay əsgərcik, bəsdir gözlərini bərlətdin!

Ancaq qalay əsgərcik özünü elə göstərdi ki, guya eşitmir.

Qulyabanı dedi:

- Bir dayan! Gör sənə neylərəm!

Səhər açıldı, uşaqlar oyandı. Onlardan biri qalay əsgərciyi pəncərəyə qoydu. Qulyabanımı elədi, küləkmi səbəb oldu, birdən pəncərə

şiddətlə açıldı. Əsgərcik başıaşağı üçüncü mərtəbədən bir anda yerə düşdü. Başı və tüfəngi daşların arasına girdi, ayağı isə göydə qaldı.

Xidmətçi və balaca oğlan o saat küçəyə qaçdılar, axtardılar, az qala onu ayaqlamışdılar;

Əgər əsgərcik qışqırsaydı: "Mən buradayam!" əlbəttə, onu tapardılar. Ancaq o, küçədə qışqırmağı ayıb bildi, çünki əynində mundir vardı.

Birdən yağış yağmağa başladı və getdikcə şiddətləndi, elə bil ki, vedrədən su tökülürdü. Yağış dayanan kimi iki küçə uşağı gəldi. Onların biri dedi:

- Qalay əsgərciyə bax! Onu suya salaq, üzsün.

Onlar qəzətdən kiçik qayıq düzəltdilər. Qalay əsgərciyi onun içərisinə qoyub arxa buraxdılar. Özləri isə arxın qırağı ilə qaçaraq əl çalırdılar. Arxda su dalğalanmağa başladı, qayıq üzürdü. Yağış da bərk yağdı. Qayıq yırğalanaraq hərdən elə hərlənirdi ki, qalay əsgərcik tərpənirdi, lakin o mətin olduğundan özünü itirməyib irəliyə baxır, tüfəngini çiyində saxlayırdı.

Qayıq körpüciyiün altına üzdü. Qutunun içində olduğu kimi bir qaranlıq çökdü.

- «Bura haradır mən düşmüşəm? - deyər qalay əsgərcik düşündü. - Bütün bunlar qulyabanının işidir. Əgər oynayan balaca qız mənimlə burada olsaydı, bundan ikiqat artıq qaranlığa dözərdim».

Həmin dəqiqə çoxdan bəri körpünün altında yaşayan bir su siçanı gördü.

- Pasportunu göstər! Pasportunu bura ver! - deyər su siçanı bağırdı.

Qalay əsgərcik susaraq tüfəngini döşünə daha da bərk sıxdı. Qayıq irəliyə üzdü, siçan da arxasınca getdi. Siçan dişlərini qıçayaraq qarşısına gələn çöp və samanlara qışqırırdı:

-Tutun onu! Tutun onu! O, gömrük xərxi verməyib, pasportunu göstərməyib!

Axın isə getdikcə qüvvətlənirdi. Qalay əsgərcik körpünün axırında işıq gördü. Lakin bununla belə, onun dalınca elə bərk, elə qorxunc qışqırıq qopmuşdu ki, necə qəhrəman olsaydı, qorxardı. Körpünün qurtaracağı yerdə isə arx böyük bir kanala çevrilirdi. Qalay əsgərcik, qayıq bizi böyük bir çağlayana apararkən düşdüyümüz təhlükə kimi bir təhlükəyə düşmüşdü.

Artıq o lap qırağa yaxınlaşırdı, dayanmaq mümkün deyildi. Qayıq körpünün altından çıxdı. Yazıq əsgərcik özünü möhkəm tutaraq yenə də düz dayanırdı. Heç kas onun üzündə azacıq da olsa dəyişiklik hiss etməzdi. Qayıq, üç-dörd dəfə hərləndi. Qırağa qədər su ilə doldu və batmağa başladı. Su qalay əsgərciyin boğazına qədər çıxmışdı. Artıq su əsgərciyin başını örtürdü. O, bir daha görüşü ona qismət olmayacaq oynayan gözəl qızcığazı görməyəcəyini düşündü. Qulaqlarında bu sözlər cingildədi:

Başıbəlalı əsgər!

Ölüm səni hədələr!

Kağız islandı, cırıldı. Əsgərcik az qala batmışdı ki, onu həmin dəqiqə böyük bir balıq uddu.

Ah, onun qarnı nə qədər qaranlıq idi! Balıq çırpınırdı. Qalay əsgərcik dözüb dayanırdı. Bura körpünün altından da pisdi, olduqca dar idi, lakin qalay əsgərcik yenə də mətanətlə dayanırdı. O, dümdüz dayanaraq, tüfəngini döşünə sıxırdı. Balıq o yan-bu yana çırpınırdı. Düz olmayan hərəkətlər edirdi. O, sonra sakitləşdi. Birdən ildırım kimi parlaq bir şey işıldadı. Hər tərəf işıqlaşdı. Kim isə qışqırdı: «Qalay əsgərcik».

Balıq tutdular, bazara aparıb satdılar. Oradan onu alıb mətbəxə gətirdilər. Aşpaz qadın onu iti bıçaqla doğradı. Əsgərciyi gördü. O, iki barmağı ilə əsgərciyin belindən yapışub onu otağa gətirdi. Bütün ev adamları balığın qarnında sayahət edən bu qəribə qalay əsgərciyə tamaşa etməyə yığışdılar. Ancaq qalay əsgərcik öyünmədi.

Onu masanın üstünə qoydular. Dünyada nələr olmur! Əsgərcik keçmişdə olduğu otağı və uşaqları gördü. Yenə o əvvəlki yerinə gəlmişdi. Oyuncaqlar əvvəlki kimi masanın üstündə idi. Qaşəng

qəsr və oynayan kiçik qızcığaz da onların içərisindəydi. O, yenə də bir ayağı üstündə düz dayanmış, o biri ayağını isə yuxarı - havaya qaldırmışdı. O da mətanətli idi. Bu qalay əsgərciyə elə təsir etdi ki, az qaldı gözündən yaş tökülsün. Ancaq bu ayıb olardı. Əsgərcik oynayan qıza, qız isə ona baxdı, lakin heç biri bir söz demədi.

Birdən uşaqların biri əsgərciyi alıb, heç bir səbəb olmadan yanan sobaya atdı. Yəqin ki, bunu uşağa tütün qabında olan qulyabanı öyrətmişdi.

Əsgərcik parlaq alovlar içində dayanmışdı. Ona çox isti idi. Ancaq bunun oddanmı, sevgi-

dənmi olduğunu özü də bilmirdi. Üstündəki rənglər bütünlüklə solmuşdu. Lakin bu dərdənmə, yoxsa sayahət etdiyi zamanmı olmuşdu, bunu da heç kəs bilmirdi. O, kiçik qıza baxdı, qız da ona, əsgərcik əridiyini hiss etdi, ancaq tüfəngi çiyində yenə düz dayanmışdı. Birdən-birə otağın qapısı açıldı. Külək oynayan qızı ağızına aldı. Qız düz sobaya, əsgərciyin yanına düşdü. O, işıqlı alovlar içərisində hərlənərək yox oldu.

Qalay əsgərcik isə əriyib yumrulandı. Ertəsi günü xidmətçi qadın külü yığarkən, bir qalay ürək tapdı. Oynayan qızdan isə bir kül qalmışdı, o da qaralib kömürə dönmüşdü.

Yəqin ki, Halaqaposs adalarına səfər edən Çarlz Darvin ilk dəfə maviayaq oluşu görəndə mat qalıb. İki mavi ayaq və başqa heç nə... Heç nə deyəndə ki, bu quşun dimdiyi də var, başı da, qanadları, quyruğu da. Amma elə məsmavi və qərribə ayaqları var ki, onu kim görsə, ilk anda zənn edəcək ki, bu quş elə iki ayaqdan ibarətdir. Elə Çarlz Darvin də yəqin belə düşünüb ki, onu ornitofauna siyahısına maviayaqlı oluş kimi daxil edib.

MAVİ DƏNİZ, MAVİ SƏMA, MAVİ AYAQLAR

Maviayaq "səfeh"lər saltənəti

Oluş adı (ingilis dilində Booby) ispan sözü olan "bobo"dan meydana gəlir. İspanlar "axmaq", "küt", "səfeh" hesab etdikləri şəxsə bobo deyirlər. Maviayaqlı oluşa bu adı ona görə hədiyyə ediblər ki, o sudan quruya çıxanda bir az məzəli, bir az yöndəmsiz təsir bağışlayır. Hamıya inanır, insanları çox yaxına buraxır, hər yetənlə can bir qəlbə olurlar.

Mən də öz növbəmdə (Mən, yəni Sevinc Nuruqızı) bu adın etimologiyası ilə maraqlana-maraqlana gəlirəm çixdım rus dilinə. Açdım lüğəti və baxıb gördüm ki, nə ispan, nə ingilis, bu quşun adı rus dilindəki "olux", yəni "sarsaq", "səfeh" sözü ilə üst-üstə düşür. Oluş – olux...

Düzdümü?

Oluşlar Sakit okeanın şərqində, tropik dənizlərdə yaşayırlar. Onlara Kaliforniyada, Peruda, Cənubi və Mərkəzi Amerikada, Meksikada rast gəlinir. Həyatlarının böyük hissəsi suda keçir. Elə ona görə də barmaqlarının arası pərdə ilə örtülüdür. Ayaqdan çox üzgəcə bənzəyir. Oluşlar quruya yalnız yuva qurmaq, yumurtlamaq və kürt yatmaq üçün çıxırlar. Yuvalar birbirindən çox aralı qurulur. Yəqin qonşuluq etməyi sevmirlər.

Bir çüt mavi ayaq, bir rəngli daş, bir yaşıl budaq... Və sevgi etirafı...

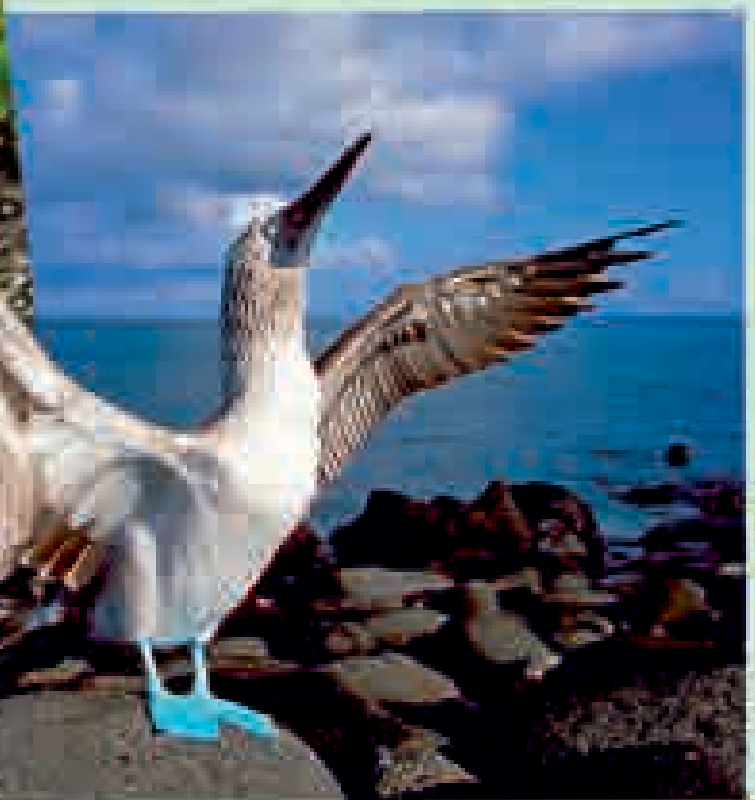
Oluşlar bir-birinin diqqətini çəkmək üçün mavi-firuzəyi rəngdə olan ayaqlarını nümayiş etdirirlər. Yəni bir oluş digərinə ayaqlarını göstərsə, deməli "Səni sevirəm", - demək istəyir. Qarşı tərəf onun ayaqlarına valeh olub gözlərini ondan çəkmirsə, oluş ona dimdiyində bir rəngli daş, sonra yaşıl bir budaq gətirir və ona olan sevgisini təsdiqləyir. Sonra onlar birlikdə rəqs edirlər... Bu rəqs bəzən saatlarla davam edir. Onu da deyim ki, ayaqları daha çox mavi olan oluşlar sevgidə daha çox uğur qazanırlar. Çünki onlar gəncdir. Hər bir ailə qurmağa hazırlaşan qız-oluş gənc oluşlara üstünlük verir. İstəyir ki, balalarının atası daha sağlam və əmək qabiliyyətli olsun ki, sonralar ailənin qayğısını çəkə bilsin. Bax elə ona görə də ayağı daha mavi olan daha çox sevilir. Ayaqların maviliyi itirməsi isə oluşların qocalmasından xəbər verir.

Oluşların həyatında ayaq böyük rol oynayır. Hətta onlar kürt yatarkən belə, yumurtalarını bədənləri ilə deyil ayaqları ilə 39 dərəcəyədək qızdırırlar. 2-3 yumurta qoyur və 45 gün kürt yatırırlar. Sonra qaradimdik balalar çıxır. Validənlər növbə ilə dayanmadan onlara yem daşıyır. Əgər yem az olarsa, onu mütləq yaxşı inkişaf eləmiş balaya yedirdirlər. Yaşayacağına əmin olduqları üçün.

Hər bir oluş 15-20 il yaşayır. Sualtı dünyanın ən müxtəlif canlıları - balıq, xərçəng, istrydyə və s. ilə qidalanırlar. Onlar əvəzedilməz dalğıcılardır. Ov dalınca 10-30 metr dərinə baş vurur, suyun altında sərbəst üzürlər. Dimdiyində ov olan oluş sudan ox kimi çıxır. Bəzən qidalanmaq üçün oluşa suya baş vurmaq lazım gəlmir. Elə suyun üzərində uçuşan yarasalar da olduqca ləzzətli nahar və ya şam yeməyi ola bilər. Oluş-kişi oluş-qadından daha mahir ovçudur.

Onlar bir-birini səsindən tanıyır. Təsəvvər edirsiniz, eyni nəğmə oxuyan 100 minlərlə quş və onların hər birinə xas olan səs ahəngi...

The Bear and the Wren

One spring morning, a bear and a wolf were walking in the forest. Sunlight slanted through the trees and birdsong floated on the breeze.

The bear had never heard such lovely music in his life. "Who is singing that beautiful tune?" he asked.

"That, my friend, is the king of the forest," replied the wolf.

The bear was surprised. "I didn't even know there was a king of the forest," he said.

"I wonder where his palace is."

In fact, the bird that was singing wasn't a king at all, but a perfectly ordinary little wren. A short while later, the wren flew past, with a worm in his beak, and disappeared among the branches of a tree.

The wolf and the bear crept over to the tree and stared up. "The king's palace must be up there," said the bear. "I'd love to see it."

The eager bear started to climb the tree, but the wolf caught him by the tail. "Not so fast," he said. "Wait for the king to go out again."

The bear paced impatiently around the tree until the wren finally flew off, and then he clambered up. But when he reached the nest, he was disappointed to see that the king's palace was nothing but a hole in the tree trunk, stuffed with moss. Worse still, the chicks were just scraps of brown fluff with bulging black eyes and gaping yellow beaks.

"What ugly creatures!" he exclaimed. "You can't be princes and princesses, and this pathetic nest certainly isn't fit for a king."

"How dare you be so rude?" the chicks cheeped.

"Father will make you pay for this."

The bear was unconcerned. He simply shrugged and slid back

down the tree.

The chicks squawked angrily until their father returned to the nest. "That big brown bear said we were ugly," they told him.

The wren ruffled his feathers and puffed out his chest. "I'll teach him a lesson," he said. He flew straight to the cave where the bear was sleeping and pecked him on the snout.

The bear woke with a start. "Ouch! That hurt," he growled.

"What gives you the right to insult my family?" cried the wren. "This is war!"

"If you insist," replied the bear sleepily.

"We'll do battle tomorrow. But I don't see how a puny wren can possibly beat me."

"I'll show you," the wren retorted.

And he flew off to gather his troops.

All the four-legged animals in the forest took sides with the bear, while an army of winged creatures joined the wren.

That night, the wren sent a fly to spy on the animals. The fly hid inside a flower and listened in as the bear spoke.

"Fox, you're the most cunning of us all," he said. "What's your battle plan?"

"We need a secret signal," the fox replied.

"When I raise my tail, that's the order to charge; if I let it hang down, run away as fast as you can."

The fly reported back to the wren, who hatched a cunning plan of his own. He gathered a team of wasps and gave them a special mission.

At dawn, the forest rang with battle cries from both sides, as the two armies lined up to face one another. On one side, wolves howled and bears roared, and four-legged animals of all shapes and sizes pounded the earth with a thunderous drumming of hooves and paws.

In the air, the winged army of screeching birds and buzzing insects hovered like a heavy storm cloud about to break.

When the fox raised his bushy tail, the animals charged, and the winged creatures swooped down to meet them.

At the wren's signal, one of the wasps dived under the fox's tail. It stung him fiercely, but the brave fox kept his tail in the air.

So the wren sent down another wasp. The fox yelped in pain, but still he managed to keep his tail up.

When a third wasp stung him, the fox couldn't take any more. He pulled down his tail between his legs, whimpering with pain.

As soon as they saw this, the animals turned and fled the battlefield. The clever little wren and his winged army had won.

Singing triumphantly, the wren flew home to his chicks. "We have beaten the bear," he announced proudly. "He'll think twice before insulting us again."

But the chicks weren't satisfied. "He still owes us an apology," they cheeped. The wren agreed, so he sent a messenger to bring the bear back to the nest.

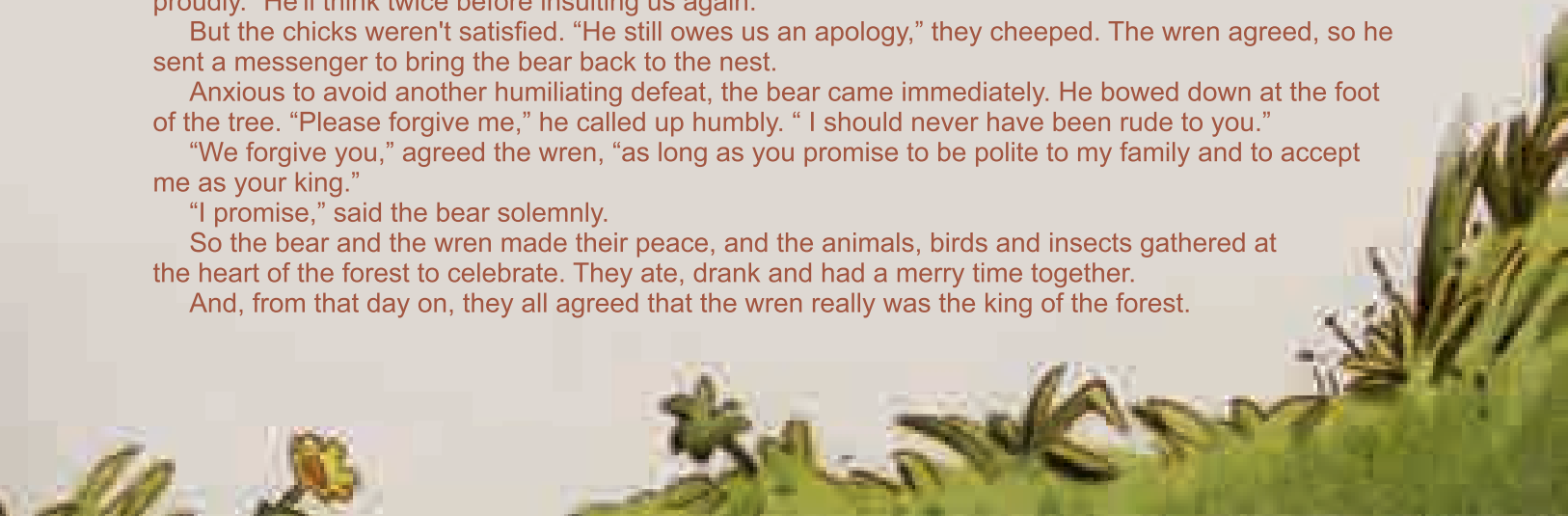
Anxious to avoid another humiliating defeat, the bear came immediately. He bowed down at the foot of the tree. "Please forgive me," he called up humbly. "I should never have been rude to you."

"We forgive you," agreed the wren, "as long as you promise to be polite to my family and to accept me as your king."

"I promise," said the bear solemnly.

So the bear and the wren made their peace, and the animals, birds and insects gathered at the heart of the forest to celebrate. They ate, drank and had a merry time together.

And, from that day on, they all agreed that the wren really was the king of the forest.

СКАЗКА ПРО ОДУВАНЧИК, КОТОРЫЙ БОЯЛСЯ ВЕТРА

В заброшенном цветнике старого дома распустился желтый одуванчик. Он стоял посреди еще не поднявших свои головы садовых цветов пушистый и важный.

— Ах, как я тебе завидую, — прошептал георгин. — Ты расцвел самый первый после зимней спячки. Все любят только на тебя. А когда расцвету я, будет уже осень и цветы надоедят людям. Не будет ко мне такого внимания.

— Ты рано расцвел, — вторил пион, — трава еще не выросла и твои цветы видно издалека. А мне приходится расти высоко, чтобы было видно из густых зарослей мои красные, ароматные бутоны.

— Ах, какой ты жёлтый, — вздохнул ирис. — А мне не повезло родиться синим. Вот через месяц раскроюсь, увидишь, какой я красивый. Вот бы еще цвет другой...

Садовые цветы готовились к своей очереди цветения и завидовали первому весеннему сорняку, случайно попавшему в их окружение.

А одуванчик радостно открывался солнечным лучам и прятал свои бархатистые лепестки на ночь. Он был горд такому вниманию к своей особе. Но что-то мешало наслаждаться полностью.

Одуванчик жутко боялся. Боялся ветра.

А ветер в этих местах был довольно сильный.

И вот однажды утром вместо яркого солнечного бутона одуванчик раскрылся белоснежным пушистым шариком. И все цветы восхищенно вздохнули:

— Ох, ты ли это, мой красивый желтый друг? — вопрошал георгин.

— Где же твой красивый цвет, — спрашивал Ирис.

— Ну вот, осталось не долго любоваться на тебя, одуванчик. — Произнес далеко видящий пион.

— Ах, друзья, — пролепетал побелевший от страха одуванчик. — Друзья, спрячьте меня от ветра. Я так боюсь его.

— Ветер? Я тоже не люблю его, — поддержал одуванчика георгин.

— Когда мои бутоны раскрываются полностью, сильный ветер ломает мой стебель. И их становится не видно в густой траве.

— А мне ветер нравится, — удивился ирис. — Он так щекочет меня моими же листьями...

— Ха-ха-ха! — засмеялся пион. Он-то знал чего именно боится одуванчик. — Тебе не стоит бояться ветра. Ведь ветер — это твоё путешествие в новые места. Ты помнишь как попал сюда?

— Нет, — прошептал одуванчик.

— Ветер принес тебя к нам. Ветер отнесет твоих детишек в другие места, где они смогут зацвести и радовать больше людей.

— Ах, — шептал одуванчик. — Но что мне радость других, если сам я их никогда не увижу?

— Ох-ох-ох, — зашептались возмущенные садовые цветы, — мы тоже редко когда видим своих повзрослевших деток. Садовник пересаживает их в другие места или отдает другим садовникам. Но это же не значит, что мы его боимся.

— Наверно ты боишься не ветра, — глубокомысленно высказался пион. — Ты боишься перемен, не так ли?

— Да, — удрученно сознался белый одуванчик. — Я боюсь, что мне придется вновь и вновь отрачивать цветок, который снова превратится в семена с пухом и разлетится по ветру. Меня удручает то, что приходится делать одно и то же и при этом не видеть результата своих трудов. Не видеть радости на лицах людей, смотрящих на моих деток.

— Ты просто слишком молод, — ответил все знающий пион. — Молод и не понимаешь смысла жизни. Смысл жизни в том, чтобы делать то, что у тебя лучше всего получается. У тебя лучше всего получается цвести и распространять семена. У других — только расти и превращаться в сено. У третьих — что-то другое. Делая то, что у тебя лучше всего получается, тебе не нужно одобрения окружающих. Ведь ты сам знаешь, что делаешь это лучше всех. Просто делай это с радостью, и тогда будет получаться еще лучше.

— А как же люди?

— Люди сегодня одни, а завтра другие. Ты же всегда тот, кто есть. И только внутренний стержень уверенности в том, что ты делаешь правильные вещи, позволяет сохранять себя и свои умения на высоком уровне, не смотря ни на что.

Одуванчик задумался, а пион продолжил:

— Вот смотри на наш цветник. Раньше садовник каждый день поливал, рыхлил и удобрял нас. Рассаживал деток и вырывал сорняки, чтобы нам было просторно. Второй год как он не приходит. Никто больше не живет в этом доме. Но мы продолжаем расцветать каждое лето. Потому что знаем, что даже случайный прохожий, заглянувший в наш цветник, достоин увидеть красивые цветы, а не сорную траву. Хотя сорной травы среди нас все больше и больше.

— Наверно поэтому вас и называют благородными цветами, а нас сорняками, что мы думаем по-разному, — предположил одуванчик.

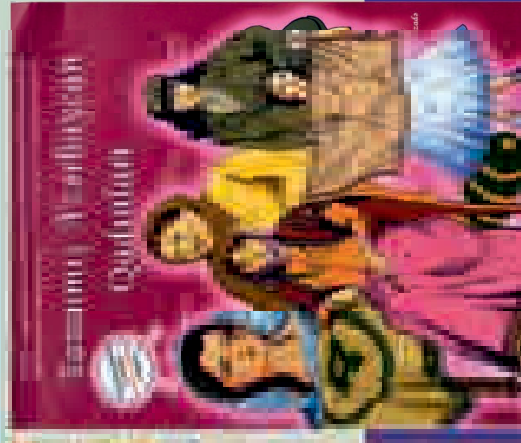
— Нет, друг мой, — сказал георгин. — Нас называют благородными, потому что мы не можем перелететь по ветру и поселиться где угодно. Для нас нужна специальная почва и уход. А вы, одуванчики, можете жить где угодно, куда доставит ветер, и везде вам будет хорошо и просторно.

— Знаешь, ты прав. Моим деткам будет везде хорошо, куда бы ни доставил их ветер. Мне стало легче, спасибо. И я уже не боюсь ни ветра, ни перемен. Напротив, я жду их как можно скорее!

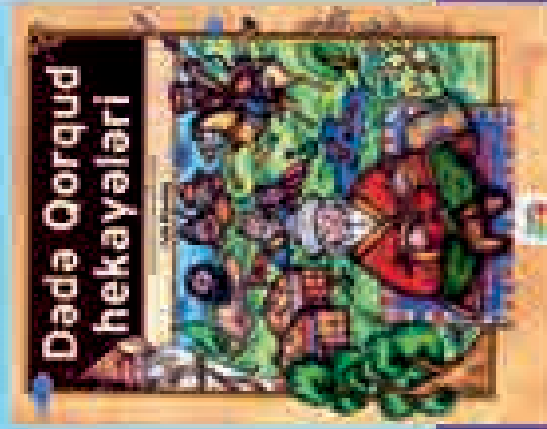
ÇOX ÇOX OXUSAN- ÇOX ÇOX BİLƏRSƏN

Rolf Heimann
Güclü 234 məntiq
Siz bu məntiqləri eləsəz ən
güclü ağıla sahib olacaqsınız.

Dahilərdən 30 nağıl –
Ezop, Beydaba və
Lafontenin nağıllarından
ibarət toplusu. Bu kitab
sənə sehrli nağıl
dünyasına əsrərəngiz
səyahət vəd edir. Bu
səyahəti qaçıрма!

Məktəbə hazırlıq –
Məntiqin inkişafı, zehnin
idmanı məhz bu kitabla
əldə edilir. Haydlı,
məntiqini inkişaf
ətdirməyi düşünen hər
kəs oxusun!

Nağıl parkı
Dostum, sən bu kitabı
oxumaqla yanaşı verilmiş
tapşırıqları yerinə
yetirərək əylənəcəksən.

Məktəbə hazırlıq:
əlifba, rəqəmlər,
hesablama, məntiq. Al,
oxu, say və hesabla.
Unutma, hər sیرrin açarı
məntiqdədir!

Tanınmış Azərbaycan Qadınları.
– **Sözlü boyama kitabı.**
Tariximizi, qəhrəmanları-
mızı və mədəniyyətimizi
taniyaq, tanıdaq.....

Dədə Qorqud hekayələri
Bu kitab Azərbaycanlı,
Şərqi və Cənub-Şərqi
Anadolunu özlərinə yurd
seçmiş, bu yerlərdə
məskunlaşmış Oğuz
boyalarının dinamik,
rəngarəng hekayələrindən
ibarətdir.

Uşaq folkloru –
Bu kitaba Azərbaycan
folklorunun müxtəlif
janrlarından – atalar
sözlərindən, bayatılardan,
tapmacalardan,
gülmecələrdən seçmələr
daxil edilmişdir. Bu
nümunələrdən hər biri öz
rəngarəngliyi ilə seçilir.

Gələcəyimiz onlarla gələcək –
Bu kitab öz xoşbəxtliyi,
bəxtiyarlığı ilə ömür
dünyamıza sevinc gətirən
balacaların “görüş” yeridir.
Kitabın sakinlərini sən də
tani. Çox yəqin ki, onlar
gələcəkdə
Azərbaycanımızın adını
ucaldanlardır.

Dədə Qorqud dastanları
• *Dəli Domrul boyu*
• *Buğac boyu*
• *Qanturalı boyu*
• *Uşun oğlu Seyrek boyu*
• *Daş Oğuzun iç oğuz dönmək çıxması boyu*

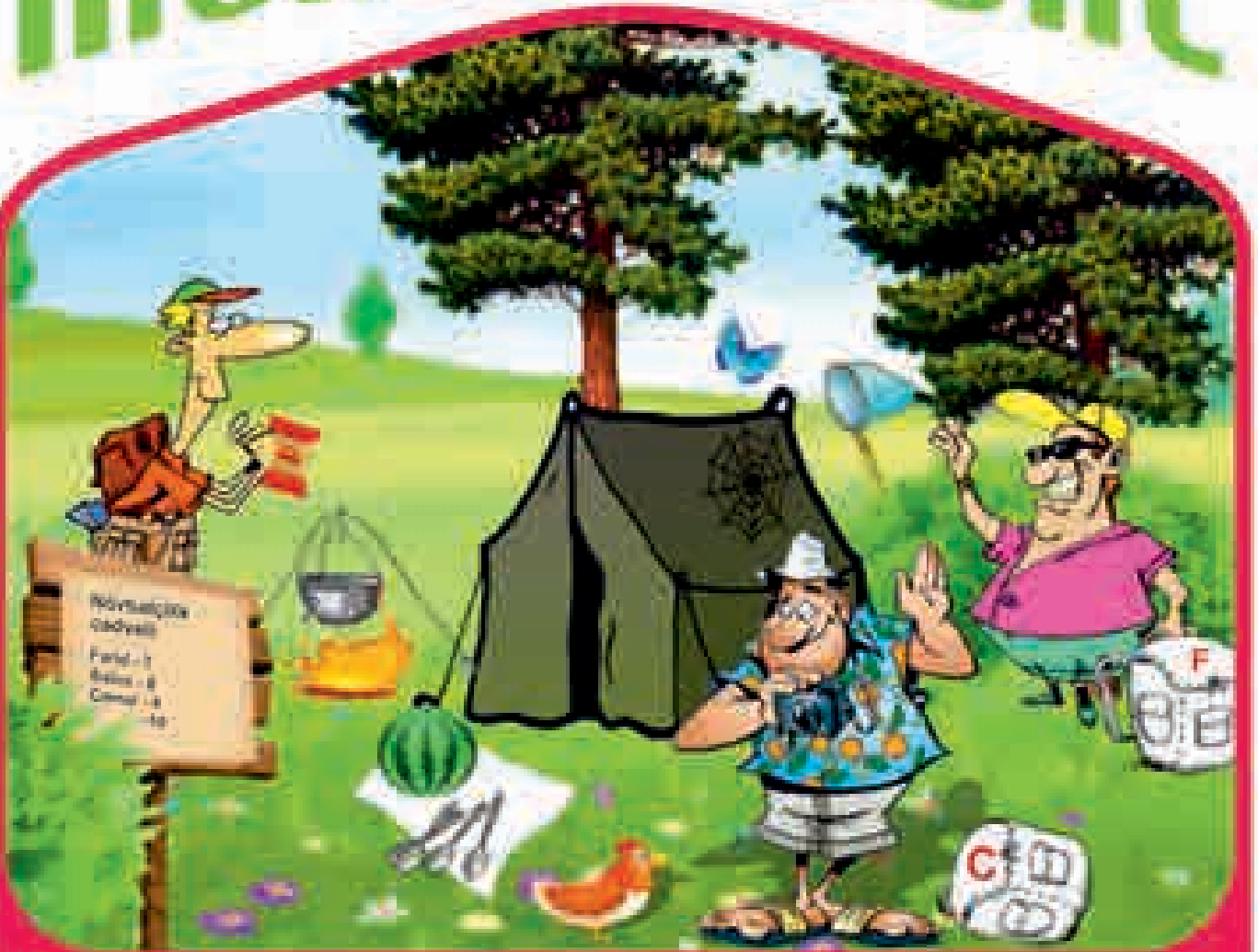
5-10 yaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulan bu dəst 12
boyu ehatə edən 13 kitab və səsləndirilmiş elektron
jurnallı CD-dən ibarətdir.

diqqət

oyunu

Məntiqi sual

1. Düşərgədə neçə nəfər turist var?
2. Onlar düşərgəyə nə vaxt gəlib: bu gün, yoxsa əvvəl?
3. Düşərgənin yaxınlığında yaşayış məntəqəsi varmı?
4. Külək hansı tərəfdən əsir: şimaldan, yoxsa cənubdan?
5. İndi günün hansı vaxtıdır?
6. Əzizə haradadır?
7. Dünən düşərgədə kim növbətçi idi?
8. Bu gün hansı ayın neçəsidir?

Qrenlandiya
- əbədi buzlarla
örtülmüş nəhəng
adadır. Nəyə görə
bu adanı kəşf etmiş
insan onu
"Qrenlandiya",
yəni "Yaşıl torpaq"
adlandırıb?

BIİRTİLE Soccer

Bu qərribə idman növü 2011-ci ildə Norvegiyada düşünüüb. Daha doğrusu, "Qızıl qol" adlı teleşouda futbolçulara məzəli alınsın deyə şəffaf üfürülən qovuqlar geydirilib.

Bu maraqlı teleşoudan bir müddət sonra ingilis iş adamı Li Mozli Bubble Soccer oyununu Böyük Britaniyada yaymaq qərarına gəldi. Amma sərmayəçilər, oyunun gələcəyi olmayacağını düşünüb, sərmayə qoymaqdan çəkiniblər. Əslində isə onlar o qədər də uzaqgörən deyilməmişlər, çünki indi Bubble Soccer bütün dünyada oynanılır.

Xarakterinə görə, bu oyun növü Amerika futboluna daha çox bənzəyir. Hər görüş 30 dəqiqə davam edir. Amma bəzən komandalar oyunun vaxtını öz istəklərinə uyğun dəyişdirə bilirlər.

Ən maraqlısı isə odur ki, oyunda heç kimə qırmızı kart göstərmir. Qnqa görə də idmançılar meydançada sərbəstdirlər, istədikləri hərəkəti edə bilir, bir-birinə mane ola, badalaq gələ, yıxa, durmağa mane ola bilirlər. Amma bütün bu hərəkətlər qayda-qanun çərçivəsində yerinə yetirilir.

Bubble Soccer oyununu Böyük Britaniyada həm qadınlar, həm də kişilər oynayır. Üfürülmüş qovuq-

larda olan futbolçular top zərbəsi almur və meydana sərbəst hərəkət edə bilirlər.

Qovuğun özü arakəsmələrlə ayrılmış bir-neçə hissədən ibarətdir. Oyundan öncə qovuq üfürülür və oyunçuya geyindirilir. Oyunçu qovuğun mərkəzində olur və əlləri ilə onu içəridən tutur. Oyunçunun yalnız ayaqları sərbəst qalır və o meydançada topu idarə edir.

Bubble Soccer üçün qovuqlar rəngsiz, şəffaf və mümkün qədər möhkəm plastıkdən hazırlanır.

Yaponiyada bu oyun o qədər məşhurlaşdı ki, hətta üfürülmüş qovuqlarla təchiz olunmuş futbol komandaları arasında yarışlar da keçirilib. Çempion adı uğrunda 2 ay boyunca 8 komanda mübarizə aparıb. Yarışın qalibi olan komanda 700 dollar həcmində pul mükafatı qazanıb. Bu mükafat komandanın 5 oyunçusu arasında bərabər bölüşdürülüb.

Bu oyunu seyr etmək olduqca maralılı və həzzverici, oynamaq isə çətinidir. Çünki Bubble Soccer oyunçudan böyük fiziki hazırlıq tələb edir.

YARADICILIQ EMALATXANASI

Kəpənək düzəltmək
üçün sənə lazım olacaq:

1. Qara kağız
2. Rəngli salfet kağızları
3. Karandaş
4. Qayçı
5. Bıçaq
6. Yapışqan

3

Rəngli salfet kağızını zolaq-zolaq kəs. Parlq rəngli salfet kağızlarından istifadə etməyin daha məqsədsərgündər.

4

Kəpənək vətənlər kəpənəyi ilə kəmərlərini düzəltməyə başlayın. Zolaqları rənglərlə düzəltməyə başlayın. Səhifəni qayçı ilə kəsin. Salfet kağızından zolaqları kəsin.

5

Kəpənəyi digər salfet qayçı və kəmərlərdən çəkmə zolaqları ilə vətənlərini kəsin. Kəpənək kəmərlərini düzəltməyə başlayın.

1. Kəpənək vətənlərini düzəltməyə başlayın. Kəpənək vətənlərini düzəltməyə başlayın. Kəpənək vətənlərini düzəltməyə başlayın.

2

Əvvəl karandaşla kəpənəyin qanadlarının üzərinə xətt çək. Sonra qayçı və ya bıçaqla xətləri kəs.

Yay sevimli fəslindir. Bunu yaxşı bilirəm... Çünki mavi səma, lacıvərd rəngli dəniz, yamyaşıl çəmənlər, rəngbərəng çiçəklər... Yay boyu bunlar hamısı sənindir. Sən onları kağız üzərinə köçürt. Cürbəcür açıqcalar hazırla. Mən də sənə kömək edim... İstəyirsən? Onda başlayaq...

Bunun üçün sənə lazımdır:

Qalın karton vərəq, iki tərəfi rəngli kağız, qayçı, yapışqan, sadə karandaş.

İstəsən, bu açıqcadan 4 ədəd düzəldə bilərsən: yaz, yay, payız, qış rəngləri ilə. Kağız vərəqini iki qatla. Sonra kalka kağızına rəsmi köçürt, çoxlu sayda müxtəlifölçülü ləçək kəs. Bir gül üçün ən azı 8 ləçək hazırla.

Ağacın gövdəsini vərəqin mərkəzinə yapışdır. Sonra kompozisiyanı qur. Ləçəklərin yalnız dibini yapışdır. Alınan çiçəklər maraqlı olsun deyə, ortasını karandaşla rəngləyib tündləşdirə bilərsən. Bu mənim dediklərim. Güllərin üzərinə qonan kəpənəkləri və cırcıramaları isə öz zövqünlə hazırla. Sənə uğurlar...

Hədiyyə qutusu hazırlamaq üçün sənə lazım olacaq:

Hazırlanması:

1. Sözləri seç və onları çap et.
2. İkitərəfli lentin köməyi ilə hərfləri kağız zolaqlarının üstünə yapışdır. Ülgüç bıçaqla hər bir hərfi tək-tək kəs. Diqqətli ol ki, hərflər bütünlüklə kəsilməsin.
3. İndi hərfləri zolaqların üzərindən qaldır. Hər bir zolağı fərqli uzunluqda dairə şəklinə sal və iki lentin arasından keçirərək qutunun üzərinə bərkət.

1. Kağız zolaqlar
2. Çap işarələri
3. İkitərəfli lent
4. Qayçı
5. Ülgüç-bıçaq

Azərbaycan Respublikası
Ədliyyə Nazirliyində
qeydiyyatdan keçib.

Qeydiyyat nömrəsi:
№ 3926 – 06.11.2014

2006-cı ilin noyabrından çıxır.

Təşkilati dəstək:
Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Təsisçi:
F.Köçəri adına Respublika Uşaq Kitabxanası
Baş redaktor: Şahla Qambarova
Redaktor: Sevinc Nuruqızı
Korrektor: İlahə Quliyeva
Badi tərtibat: Gülnar Qurbanova
Üz qabığında: Toğrul Mirzayev

www.fb.com/clb.az

Müəlliflik hüququ F.Köçəri adına
Respublika Uşaq Kitabxanasına
maxsusdur.

Xüsusi icazə olmadan jurnalın
sürətini, elektron variantını çap
etmək və yaymaq qanuna ziddir.

Ünvan: Bakı AZ1022 S.Vurğun
küçəsi 122G

Tel: (+99412) 5970851,

Faks: (+99412) 5970879.

Jurnalımıza abunə olmaq
istəyirsinizsə, yuxarıdakı ünvana
müraciət edə bilərsiniz.
«Aspoliqraf LTD» nəşriyyat-
poliqrafiya müəssisəsinin
matbaasında hazırlanmışdır.
lardan çap olunmuşdur.